

ефективну підтримку стійкості та відновлення України [4].

Ініціативою України стало покладення з 2024 року на державне Експортно-кредитне агентство обов'язків зі страхування та перестраховання прямих інвестицій з України, а також страхування та перестраховання прямих інвестицій в Україну від воєнних та/або політичних ризиків [5]. У який спосіб відбуватиметься таке страхування, законодавство наразі не визначає. Натомість Кабінет Міністрів України та Національний банк України мають розробити підзаконні акти з відповідними механізмами.

Таким чином, повноцінний ринок страхування військових ризиків має вирішальне значення для сталого

економічного відновлення України завдяки приватним інвестиціям. Водночас запровадження страхування військових ризиків саме по собі не спричинить активізації інвестиційних процесів, адже необхідно продовжувати спрощувати регуляторне середовище, вести боротьбу з корупцією, а також вкладатися в модернізацію освіти (позаяк за відсутності людського капіталу не варто очікувати припливу інвестицій). Крім того, для перетворення Експортно-кредитного агентства на потужного гравця на страховому ринку України, варто збільшити його фінансове забезпечення та розширити його інституційну спроможність.

Список використаних джерел:

1. War Insurance. URL: <https://www.swedishclub.com/insurance/marine/war/> (дата звернення 30.03.2024).
2. Gomez A. 10 Ukraine needs war risk insurance to attract international investment. URL: <https://businessukraine.ua/ukraine-needs-war-risk-insurance-to-attract-international-investment/> (дата звернення 30.03.2024).
3. Repko M. A war risks insurance mechanism for Ukraine. URL: <https://ces.org.ua/en/war-risks-insurance-ukraine/> (дата звернення 30.03.2024).
4. Repko M. A war risks insurance mechanism for Ukraine. URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/war-risks-insurance-mechanism-ukraine> (дата звернення 30.03.2024).
5. Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності : Закон України від 20.12.2016 р. №1792-VIII. Дата оновлення: 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1792-19#Text> (дата звернення 30.03.2024).

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ БАНКІВ

Тімошенко Н. М.

доцент кафедри фінансів ВТЕІ ДТЕУ

Швидкий прогрес людства тісно пов'язаний із становленням інформатичного суспільства, що веде до постійного розвитку обчислювальних та інформаційних технологій, що веде

мереж - поєднання комп'ютерів та засобів комунікації.

Інформатизація полягає у поєднанні взаємопов'язаних організаційних, юридичних, політичних, соціально-економічних, науково-технічних та виробничих процесів у суспільстві та світі з метою створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства шляхом створення, розвитку та використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та технологій на основі сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

Розвиток банківських інформаційних технологій. Впровадження інформатизації банківської системи почалося у всьому світі у 60-х роках, коли були розроблені перші автоматизовані системи бухгалтерського обліку, обробки рахунків клієнтів та платежів по чеках.

У 70-ті роки було зроблено значні кроки для покращення взаєморозуміння та співпраці із клієнтами, замість простого обліку рахунків.

Технічні можливості того часу дозволяли обслуговувати клієнтів у будь-якому відділенні банку незалежно від місця розташування їх рахунків.

У 80-ті роки була запущена система «електронних» грошей та введено використання банкоматів, що спростило операції, зменшило кількість касирів, а клієнти могли швидко отримати доступ до своїх заощаджень. Банківські системи для віддаленого обслуговування клієнтів вдома стали широко поширеними.

Усі ці чинники вплинули на впровадження нової технології банківського обслуговування.

Останніми роками в Україні відчутний дефіцит фахівців у галузі банківських технологій, відсутня сучасна навчальна та спеціалізована література про банківські електронні системи. Іноземних видань у цій сфері також недостатньо, що призводить до того, що системи електронних платежів не стали масово поширеним комерційним продуктом. З одного боку, недостатній інтерес розробників та користувачів в показі технічних деталей системи, щоб уникнути можливого зловживання.

Використання сучасних електронних комп'ютерних технологій та систем електронних платежів банками потребує значних інвестицій, підвищення загального рівня культури банківського сектору та належного правового регулювання. Подальше застосування програмного забезпечення в банківській системі сприятиме розвитку можливостей у вирішенні питань та прийнятті рішень в банківській справі.

Сучасні можливості банківських інформаційних систем

Детальний аналіз практичного використання банківських систем показує, що в іноземних банках інформаційні технології використовуються в усіх аспектах банківської справи, зокрема:

- ✓ операції клірингу (взаємні розрахунки банків);
- ✓ торговельні та касові операції;
- ✓ управління діяльністю банку;
- ✓ кредитні операції, включаючи аналіз

- кредитоспроможності клієнтів;
- ✓ системи електронних платежів (SWIFT);
 - ✓ використання банкоматів;
 - ✓ використання платіжних карток;
 - ✓ аналіз інвестицій та фінансового ринку;
 - ✓ електронний обіг документів між центральним банком та його філіями, банком та клієнтом;
 - ✓ фондовий ринок та операції з цінними паперами;
 - ✓ автоматизацію розрахунків у торгівлі.

Автоматизація банківської справи вимагає широкого використання комп'ютерних інформаційних систем у банках, в особливостях автоматизації обробки платіжних документів у відділах, які обслуговують клієнтів, а також в операційних відділах, що є важливим для автоматизації фінансових операцій у рамках світової банківської системи.

Автоматизація у банківській системі дозволяє виконувати електронні платіжні операції з мінімальною причетністю персоналу та знижувати організаційні витрати, опрацьовувати платежі в режимі реального часу, швидше обмінюватися інформацією між банками та клієнтами, банками та їх відділеннями за допомогою зв'язкових ліній, а також зменшувати ризики, пов'язані із банківською діяльністю.

Для комп'ютерних банківських систем належить велике значення надійний захист інформації від зовнішніх втручань, тому система має бути міцною та безвідмовною.

Використання телекомунікацій у банківській галузі

У сучасних реаліях під «банківською мережею» розуміється віртуальна мережа SWIFT, що отримала широке поширення у всьому світі.

Товариство міжнародних міжбанківських телекомунікацій (SWIFT) було створено у 1973 році з метою дослідження, впровадження і використання знарядь, необхідних для швидкої обробки та безпечної передачі даних по комп'ютерних мережах та іншої банківської інформації.

SWIFT надає багато переваг, у тому числі підвищення ефективності роботи банків шляхом стандартизації та сучасних методів передачі інформації, забезпечення надійності при передачі повідомлень, прямий доступ користувачів SWIFT до своїх кореспондентів у всьому світі та забезпечення безпеки передачі даних.

Система SWIFT є міжнародною міжбанківською мережею для зберігання та передачі фінансової інформації у вигляді структурних повідомлень для різних фінансових операцій. SWIFT забезпечує високий рівень безпеки, безперервну роботу системи та надійність обробки даних, що розсилаються до спеціалістів для вирішення питань.

Список використаних джерел:

- 1 Кравець В. Інтернет-комерція в Україні. *Вісник НБУ*. 2002, № 3. С. 9.

- 2 Меджибовська Н. Банківські послуги та Інтернет. Банківська справа. 2001, № 5. С. 42.
- 3 Домрачев В.М. Інформаційні банківські системи: навч. посібник. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2007. С. 333.
- 4 Свириденко В.Ю. Інформаційні системи фінансових установ: навч. посіб. Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2006. С. 80.

МЕНЕДЖМЕНТ ОПЕРАЦІЙНИХ ПОДАТКОВИХ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Руденко В. В., д.е.н., доцент,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ

Податкові ризики супроводжують діяльність усіх суб'єктів господарювання. При цьому значна частина керівництва підприємств витрачає більше часу на ігнорування податкових ризиків, аніж намагається ефективно управляти ними. Зазначене актуалізується для операційних податкових ризиків, що обумовлені прогалинами в організації оподаткування на мікрорівні.

Зарубіжні фахівці визначають операційні податкові ризики підприємств як ризики того, що недоліки податкового законодавства та можливості податкового планування не були належним чином враховані до того часу, коли ще можна було вплинути на комерційні рішення [1] або ж потенційні збитки чи втрати прибутку, понесені внаслідок невідповідності або збою внутрішніх процесів, осіб, систем або через зовнішні події [2]. Українські вчені розглядають операційні податкові ризики підприємств як недостатність кваліфікації працівників, які здійснюють податковий облік; відсутність належного інформаційного забезпечення співробітників, які ведуть податковий облік; негативну

мотивацію персоналу, який здійснює податковий облік; схильність керівництва до ухиляння від сплати податків чи до використання агресивних оптимізаційних схем тощо [3, с.178].

Наявність операційних податкових ризиків обумовлює необхідність чіткого та структурованого їх менеджменту, що сприяє формуванню міцної податкової культури, яка відповідає амбіціям і стратегії підприємства.

Менеджмент операційних податкових ризиків на підприємстві має включати такі елементи [4]:

1. Політику. Необхідно встановлювати ключові аспекти діяльності, що потрібно контролювати та визначати заходи й засоби контролю.

2. Органи управління. Потрібно створити підрозділ, що проводить моніторинг ризиків, аналізує їх та приймає рішення щодо управління ними.

3. Облік. Необхідно вести облік ключових ризиків і проблем, що виникають у результаті моніторингу та контролю.

4. Гарантії. Потрібно мати